

Kurt Arthur Benno Student
1890-1978 (από το διαδίκτυο)

Αλέξανδρος Κ. Παπαδερός,
Πρόεδρος της Εταιρείας Ίδρυσης και Διοίκησης του Μουσείου της Μάχης
της Κρήτης, της Κατοχής και της Αντίστασης.

ΜΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ ΚΑΙ ΜΥΡΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΛΕΜΟΥ

«Μας κατηγορήσαν ότι ελάβαμεν μέρος εις τας επιχειρήσεις της καταλήψεως παρά τους διεθνείς κανόνας του πολέμου και επομένως έπρεπε να χυθεί αίμα προς αντεκδίκησιν... Και ποιος εδίδαξεν τους χωρικούς Κρήτας τους παλιονόμους σας, τους οποίους σεις κατά πάσαν στιγμήν και δια παν συμφέρον σας παραβιάζετε και καταπατείτε με τα παλιοπάπουτσά σας; Άλλωστε ευρισκόμεθα εις εμπόλεμον κατάστασιν και είχαμεν γενικήν επιστράτευσιν.»

Από το Ημερολόγιον του 16ετούς Λούλη Παναγιωτάκη, τυφεκισθέντος εις Αγιάν τον Αύγουστον του 1944.»

«Φταίει η γερμανική διοίκηση, που έθεσε τους Κρητικούς εκτός νόμου τους πρώτους μήνες, τότε που ο κάθε Γερμανός είχε το δικαίωμα να σκοτώνη όποιον ήθελε. Τώρα είναι αργά πια. Δεν καταλάβαμε την ελληνική ψυχή. Έπρεπε ο Χίτλερ να κόψη παράσημα και να παρασημοφορήσει όλους τους Έλληνες που πολέμησαν για την πατρίδα τους.» Λόγοι γερμανού δεκανέως προς Κρήτα κατά το 1944.

(Από το βιβλίο του Δήμου Ηρακλείου ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΩΜΟΤΗΤΩΝ ΕΝ ΚΡΗΤΗ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ 1983, σ. 11).

Όπως είχαμε δημοσιεύσει τον Σεπτέμβριο του παρελθόντος έτους, ο Ulrich Kadelbach, Γερμανός κληρικός, διακεκριμένος θεολόγος και συγγραφέας, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη ζωή και το έργο του Ν. Καζαντζάκη και

συνεργάτης της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης για τη διοργάνωση διεκκλησιαστικών συνεδρίων, σε ειδική τελετή στην Ακαδημία, πρόσφερε στην ανωτέρω *Εταιρεία* ένα πολύτιμο δώρο: Πεντακόσιες και πλέον σελίδες γερμανικών εγγράφων δικαστικού περιεχομένου, που αναφέρονται σε εγκλήματα πολέμου, διαπραχθέντα από Γερμανούς στην Κρήτη κατά τη Μάχη και την Κατοχή, καθώς και μεγάλο αριθμό φωτογραφιών από την Κρήτη της αυτής περιόδου. Τα έγγραφα αυτά μεταφράζονται ήδη και θα δημοσιευθούν εάν υπάρξει η αναγκαία χρηματοδότηση. Σε κάθε περίπτωση τα έγγραφα και οι φωτογραφίες αποτελούν μέρος του θεμέλιου λίθου του Αρχείου Τεκμηρίων της Μάχης, της Κατοχής και της Αντίστασης, το οποίον είναι ένα από τα βασικά προγράμματα της Εταιρείας.

Τι δεν μπορούσαμε να φαντασθούμε τότε; Ότι μεταξύ των εγγράφων αυτών θα ανακαλύπταμε άγνωστη σε μας μέχρι σήμερα ΔΙΑΤΑΓΗ, η οποία φέρει τη μεγάλη, μάλλον την κύρια ευθύνη για τα διαπραχθέντα εγκλήματα των Ναζί και τα δεινοπαθήματα του λαού μας.

Την αποκαλύπτουμε ακριβώς 80 χρόνια από την υπογραφή της.

Συντάκτης της Διαταγής και εντολέας της ήταν ο *Kurt Arthur Benno Student*, Στρατηγός Διοικητής του γερμανικού σώματος αλεξιπτωτιστών (*Fallschirmjäger*) και όλης της επιχείρησης **MERKUR**, την οποία είχε σχεδιάσει ο ίδιος. Απο το ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία της Αθήνας μάλιστα αυτός διηύθυνε κατά τις πρώτες ημέρες την επιχείρηση. Ήρθε έπειτα στην Κρήτη, όπου συνέχισε να διευθύνει από γερμανικής πλευράς τη Μάχη. Ύστερα από την κατάληψη έμεινε μερικές εβδομάδες στο νησί ως ο πρώτος Διοικητής του «*Φρουρίου Κρήτη*».

Αποσβολωμένος προφανώς από την αναπάντεχη αντίσταση και από το μέγεθος των απωλειών σε ανθρώπινες ζωές, ιδίως των αλεξιπτωτιστών, αλλά και σε υλικά του πολέμου, και αξιοποιώντας την αμέλεια των ηγετών της χώρας μας να εφοδιάσουν έγκαιρα τον λαό της Κρήτης με διακριτικά επιστράτευσης και να μην τον αφοπλίσουν, κυριεύεται από τη μανία της εκδίκησης, χωρίς συστολή και επίγνωση, ότι το πρώτο και μέγιστο έγκλημα πολέμου ήταν η απόφαση κατάληψης της Κρήτης και όσα από τα ναζιστικά στρατεύματα είχαν ήδη διαπραχθεί στο μαρτυρικό νησί μας εις βάρος του λαού και των Συμμάχων μας. Αποφάσισε λοιπόν να συντάξει και να θέσει σε άμεση εφαρμογή μια Διαταγή, στηριζόμενος σε εξουσία που χορηγούσε ο ίδιος ο Χίτλερ και σε έγκριση του Στρατάρχη της Αεροπορίας **Hermann Wilhelm Göring**. Είναι άτεγκτη Διαταγή αιμοβόρου και αιμοδιπούς εκδικητικότητας, αλλά και ληστρικής αχορτασιάς πλιατσικολόγων. Διαταγή που θεμελιώνεται σε επικρίσεις για παράβαση από τον λαό μας του δικαίου του πολέμου και για δήθεν θηριώδη συμπεριφορά έναντι αιχμαλώτων, τραυματιών ή ακόμη και νεκρών στρατιωτικών. Δικαιολογημένη είναι η υποψία μας, ότι ο Στρατηγός συνέταξε τη Διαταγή αυτοβούλως βέβαια, αλλά και υπό την πίεση σκόπιμης παραπληροφόρησης από στρατιώτες του, με ανακρίβειες και υπερβολές. Σε ένα από τα γερμανικά κείμενα των ημερών εκείνων διαβάζουμε π.χ.: «*24 Μαΐου, ώρα 10. Πλησίον της Κανδάνου σκληρή μάχη με ελεύθερους σκοπευτές. Εκεί βρέθηκαν ακρωτηριασμένα μέλη της Μεραρχίας (95^ο Τάγμα της Ορεινής Εμπροσθοφυλακής). Εκτελούνται αντίποινα*».

Είναι παντελώς αδιανόητο, οι Σελινιώτες εθελοντές, άνδρες, γυναίκες, έφηβοι, ακόμη και ιερείς, να μην είχαν άλλη έγνοια, παρά να ακρωτηριάζουν νεκρούς! Επειδή όμως δεν έχω, ούτε διεκδικώ αρμοδιότητες ειδικού Ιστορικού, ας απαντήσουν οι αρμόδιοι.

Ο Student φαίνεται εξάλλου ότι αγνοούσε ή παραγνώρισε το παμπάλαιο ελληνικό εθιμικό δίκαιο του υπέρ πατρίδος αγώνα πάντων, καθώς και τον πατροπαράδοτο σεβασμό των νεκρών, των δικών μας, αλλά και των αντιπάλων. Παρεμπιπτόντως μνημονεύω τον μακαριστό Δημήτριο Μιχελογιάννη, ο οποίος, ύστερα από τη Μάχη της Παναγιάς, (12-14 Νοεμβρίου 1944), είχε ετοιμάσει αυτό που θα έλεγε στους Γερμανούς, οι οποίοι είχε συμφωνηθεί ότι θα πήγαιναν στα Κεραμειά Χανίων για να παραλάβουν τους νεκρούς των: *“Όπως βλέπετε, οι άνδρες του Τάγματός μου έχουν βάλει δάφνες στον πρόχειρο τάφο των Γερμανών. Οι Έλληνες τιμούμε τους νεκρούς των αντιπάλων μας, των εχθρών μας. Και τώρα και ανέκαθεν από την αρχαία εποχή. Στενοχωρηθήκαμε όμως που δεν σας βάλαμε όλους μέσα στο λάκκο»*. Δεν τόλμησαν όμως να πάνε!

Η Διαταγή του Student είχε άμεση δοκιμή, με πρώτο το Κοντομαρί και την επόμενη ημέρα την Κάντανο (με πρώτη εφαρμογή και στις δυο περιπτώσεις των εντολών 3 και 4 της Διαταγής). Η με απάνθρωπη μανία γενική εφαρμογή της Διαταγής γρήγορα δημιούργησε το κλίμα της τρομοκρατίας και των πολλαπλών δεινοπαθημάτων του λαού μας καθ’ όλη τη διάρκεια της Κατοχής.

Σήμερα, ακριβώς 80 χρόνια από την ημέρα υπογραφής της (31 Μαΐου 1941), η Εταιρεία μας παραδίδει την επαίσχυντη Διαταγή προς γνώση και ανάθεμα, αλλά και παραμυθία της ψυχής των θυμάτων της και των οικείων αυτών. Η μετάφραση είναι του Γ. Ηλιόπουλου.

Η ΔΙΑΤΑΓΗ

Γενική Διοίκηση του 11^{ου} Σώματος Αεροπορίας
Αρχηγείο Μάχης, 31^η Μαΐου 1941

Ο Στρατηγός-Διοικητής

Θέμα: Αντίποινα.

Έχει διαπιστωθεί πέραν πάσης αμφιβολίας:

- α) Ότι ο πληθυσμός της Κρήτης (συμπεριλαμβανομένων των γυναικών και των νέων) έχει συμμετάσχει στις μάχες άμεσα και σε μεγάλη έκταση.
- β) Ειδικότερα, ότι ως ελεύθεροι σκοπευτές επιχειρήσαν με ενέδρες να παρενοχλήσουν τις συνδέσεις των μονάδων μας,
- γ) Ότι κακοποίησαν και βασάνισαν τους τραυματίες μας,
- δ) Ότι δολοφόνησαν με τον πιο βάρβαρο τρόπο τους αιχμαλωτισμένους στρατιώτες μας,
- ε) Ότι, τέλος, ακόμη και πτώματα ακρωτηρίασαν με τρόπο εκδικητικό και κτηνώδη.

Η μονάδα έχει ήδη αντιμετωπίσει εξ ιδίων δυνάμεων την κατάσταση κατά τη διάρκεια των εχθροπραξιών, στον βαθμό που κάτι τέτοιο ήταν δυνατόν, από θέση νόμιμης άμυνας.

Τώρα έχει έρθει ο κατάλληλος χρόνος να αντιμετωπιστούν βάσει σχεδίου όλες οι παρόμοιες περιπτώσεις, να επιβληθούν αντίποινα και να συσταθούν ποινικά δικαστήρια, τα οποία επίσης προορίζονται να λειτουργήσουν αποτρεπτικά στο μέλλον.

Έχω την πρόθεση να προχωρήσω προς αυτή την κατεύθυνση με την έσχατη σκληρότητα. Χάριν του σκοπού αυτού διατάσσω:

- 1) Για όλες τις φρικαλεότητες που μου έγιναν γνωστές (ιδίως στην περιοχή Μάλεμε-Καστέλι) θα φροντίσω προσωπικά να υπάρξει άμεση ανταπόδοση.
- 2) Υπό την επίβλεψη των Διοικητών των Διοικήσεων της Ανατολής (Στρατηγός Ρίνγκελ) και της Δύσης (Συνταγματάρχης Ράμκε) πρέπει στα Συντάγματα ή στις άλλες μέχρι τούδε αυτοδύναμες Μονάδες Μάχης να οριστούν άμεσα κατάλληλοι παλαιότεροι αξιωματικοί, οι οποίοι θα ασχοληθούν άμεσα με όλες τις παρόμοιες περιπτώσεις μέχρι του σημείου της πλήρους ανταπόδοσης. Θεωρώ ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να επιβάλλονται τα αντίποινα – στο μέτρο του δυνατού – από την ίδια τη Μονάδα Μάχης που υπήρξε θύμα των κτηνωδών φρικαλεοτήτων.
- 3) Ως (δυσανάγνωστη λέξη) επιτετραμμένος της Γενικής Διοίκησης για τα αντίποινα ορίζεται ο Ταγματάρχης Μποκ, για τον οποίον το παρόν έργο αποτελεί τώρα το κύριο καθήκον του.

Ως μορφές αντιποίνων εξετάζονται τα εξής:

- 1) Τουφεκισμοί,
  - 2) Αναγκαστική φορολογία,
  - 3) Ολοσχερείς πυρπολήσεις οικισμών (μετά από προηγούμενη κατάσχεση όλων των χρηματικών ποσών, τα οποία πρέπει να περιέρχονται χωρίς εξαίρεση στην κατοχή των μελών της μονάδας).
  - 4) Εξολόθρευση του ανδρικού πληθυσμού ολόκληρων περιοχών.
- Η έγκριση για τα μέτρα των κατηγοριών 3) και 4) εναπόκειται σε μένα προσωπικά. Πρέπει να ζητείται δια της συντομότερης οδού (αιτιολογημένη με λέξεις-κλειδιά).

Το ζητούμενο είναι τώρα να προχωρήσουμε στη μέγιστη επίσπευση όλων των μέτρων, αφήνοντας κατά μέρος όλες τις τυπικές διαδικασίες και παρακάμπτοντας συνειδητά τα ειδικά δικαστήρια.

Δεδομένης της όλης κατάστασης πραγμάτων, τα προηγούμενα αποτελούν υπόθεση του στρατεύματος και όχι των τακτικών δικαστηρίων.

Επιπροσθέτως, πρέπει να μου υποβληθεί άμεσα το φωτογραφικό και γραπτό υλικό που είναι ήδη διαθέσιμο και πρόκειται να συγκεντρωθεί το συντομότερο δυνατόν, ομοίως και τα προσωπικά στοιχεία όλων των κακοποιημένων, δολοφονημένων και ακρωτηριασμένων σύμφωνα με το ακόλουθο υπόδειγμα:

Βαθμός Όνομα Μονάδα Εύρημα
Οικογενειακή κατάσταση-πλησιέστεροι συγγενείς.

Κατάλογος αποδεκτών: Διοίκηση Ανατολής (Στρατηγός Ρίνγκελ), με την παράκληση να διενεργήσει ειδική εξέταση των πραγμάτων στο 2^ο Σύνταγμα Αλεξιπτωτιστών (Ρέθυμνο), όπως επίσης και στο 1^ο (Ηράκλειο).

Διοίκηση Δύσης (Συνταγματάρχης Ράμκε)

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Προϊστάμενος Ταγματάρχης Μποκ.

Ο Στρατηγός-Διοικητής

υπογραφή: Στούντεντ

Θα κλείσω τη δημοσίευση με δυο ομολογίες.

Η πρώτη είναι του διάσημου Γερμανού Φιλοσόφου και Παιδαγωγού Eduard Spranger στην από 25. 7. 1962 επιστολή του προς εμένα:

«Leider ist mir bekannt, wie unglücklich das Vorgehen der Deutschen gerade in Kreta gewesen ist. Dieser Fleck läßt sich von unserer Ehre nicht abwaschen.»

«Γνωρίζω δυστυχώς πόσον ατυχής υπήρξε η συμπεριφορά των Γερμανών κατεξοχήν στην Κρήτη. Αυτή η κηλίδα δεν μπορεί να ξεπλυθεί από την τιμή μας.» (Βλπ. ολόκληρη την επιστολή στο Α. Κ. Παπαδερός, ΜΕ ΤΟΝ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΝ ΕΠΙ ΤΡΑΧΕΙΑΣ ΟΔΟΥ, 2014, σ. 160 εξ.).

Η δεύτερη είναι από τον χαιρετισμό του Πρέσβη της Γερμανίας στην Ελλάδα Δόκτορα Έρνστ Ράιχελ στο Γερμανικό Κοιμητήριο του Μάλεμε την Κυριακή 23 Μαΐου 2021: «Ο επιθετικός πόλεμος, τον οποίο διεξήγαγε η Γερμανία, αλλά και η μνήμη των εγκλημάτων πολέμου, τα οποία διαπράχθηκαν από γερμανούς στρατιώτες, συνεχίζει να γεμίζει εμάς τους Γερμανούς και σήμερα με ντροπή και θλίψη.»